Ken pakapaka rorou e Paulo rakot
Sibu Pilippoi

1 Eou e Paulo. Egor e Timote, egor ken ba
petspets e Karisito Iesu. Gor vavataor rakot simi
kuoluon e Karisito Iesu i Pilippoi, ma rakot buer
segie bu muomuo ma bu ka tsatsang kuilkuil.
2 Mi tentoiv ma mi molu kuvu se Raban e
Tamagiet ma simi Nguts e Iesu Karisito ta mon
meie nga.

Ken nono e Paulo surie mi kuoluon e Karisito i Pilippoi

3 Sibu ra kokouk o ko vuot kalei se Raban sien
o ta ko vodonomie nga.
4 Ma si kong sar nono kokouk surie nga, o ko
no meie ngan mi nires,
5 simi vunan nga nga tuir pats meie iou nia
valalame mi Banga Vinavatei vakaek simi ra nga
ta nga rong vourvour ngan tuir oit ine.
6 Ma o vodon tuktuk va e Raban ese ta nga
vakake ine mi banga tsientsang i aronga, ta tsang
vuruvan ine mi tsientsang tuir oit simi ra va e
Karisito Iesu ta muerengei.
7 A duis va kong rongrongmetsikei rakot senga
ta malan ine, simi vunan nga mon simi ateung.
Io, enga nga ko tuir pats meie iou i aron ken
tentoiv e Raban, misasien o ta mon simi vona
vinatoreis o, o ta tuir karie mi Banga Vinavatei
nge vara tuktuk ngan.

8 E Raban a telekiran tuktuk va o lalaron
beitsak nia pare nga kokouk, simi vunan o tovie
nga malan e Karisito Iesu ta tovie nga.
9 Ma o no va kenga tentoiv ta to leong meie mi
teletelekirei ma mi sinavei nia deng mua misa ta
kalei,
10 terengien va nga ta mang telekiran misa ta
kalei beitsak. Io, kenga tino ta mang tuktuk ma
ta kap ka bienebeir sien, tuir oit simi ra va e
Karisito ta muerengei.
11 Ma nga ta mang vous ngan bu vuovan mi
sinavei duis kovuni se Iesu Karisito, terengien va
kenga tino ta mang vasangan man matvinavaso
e Raban nge terie mi tietienengei rakot sien.

Ken baivinis e Paulo a nga velelebe mi Banga Vinavatei

12 Bu kasiung, o lalaron va nga ta telekiran va
mi sana kepineits ta nga tsorubeit seou a me kuil
nia velelebe mi Banga Vinavatei.
13 Surie ine, mi kulou tutuir kakuir simi vonuo
se gavana meie bu mei mene kokouk buer gi
telekiran va o mon simi baivinis surie e Karisito.
14 Surie mong baivinis, palan bu kasiung ese
gi ta vodovodon tuktuk simi Nguts, gi suvu aor
ngeisngeis nia vokokotie mi namanien e Raban
ma gi kap motou.
15 A tuktuk bu mei gi vavatei ngan e Karisito
simi vunan gi ngungutsuo iou ma gi lalaro but
vuturungie kong tsientsang, eiekesen bu mei
mene gi vavatei meie ngan mi banga aor.
16 Ine mi kulou gi ta vavatei ngan mi banga
aor, gi tsana ine simi vunan gi tovie iou. Ma gi

telekiran va e Raban a nga vile iou nia tuir karie
mi Banga Vinavatei.
17 Eiekesen egie ian gi ta ngungutsuo iou, gi va-
vatei meie ngan kegi sar vienviendon kakaleong
ian ta kap duis ma meie ngan mi vienviendon
nia vikikinie iou ine simi baivinis.
18 Ma samo misa te? Sibu rosar kokouk,
misasien va mi vienviendon a duis o, a kap duis,
gi ngas vavatei ngan e Karisito, ma surie ine, o
res.
Io, o ta ngas res surie ine.
19 O telekiran va ine ta terie mi vavato seou
vemusurie kenga sar no surie iou meie ken
kuilkuil mi Morumoruan e Iesu Karisito.
20 O vodon tuktuk nge vodon rorrois ngan
mi nires leong va o ta kap vamangarie iou si
ka suada rosar, eiekesen o ta suvuon mi aor
ngeisngeis leong nge puongan e Karisito si kong
tino, misasien va o tino o, o maet.
21 Sien va o ta tino, ine mi tino se Karisito ma
sien va o ta maet, eie nian mong kalekalei.
22 Sien va o ta ngas tino ine simi tino, o ta
vabatie kavo banga tsientsang eiekesen o kap
katsep va mi sana rosar o tate vile.
23 A ngeisngeis seou nia vile ka mei seguor ine,
o lalaron nia maet nge so mon meie e Karisito,
simi vunan ian a kalei beitsak.
24 Eiekesen a kalei beitsak buer va o ta ngas to,
simi vunan nga pinat surie iou.
25 O vodon tuktuk va ine a duis, io, o ta
tino nge tsatsang meie nga, terengien va kenga
vodovodon tuktuk ta mang to leong ma nga ta
mang suvuon mi nires surie kenga vodovodon
tuktuk.

26 Io, sien va o ta muerengei vorota nga, kenga
nires surie iou ta vous puospuos surie giet tsok
se Karisito Iesu.
27 Nga ta ngas tino ngan mo mi tino ian ta
sogove man Banga Vinavatei e Karisito. Samo
o ta mang telekiran va nga tuir kouk meie mi
aor kes nge vengeis nia tino ngan mi vodovodon
tuktuk simi Banga Vinavatei, misasien o ta me
pare nga o, o ta rongova nga mo.
28 Kian va nga ta motovan egie ese gi ta
matakorot veie nga. Ine mi sinavinga ta vasan-
gan segie va e Raban ta voguersa gie, eiekesen ta
vasangan senga va ta vatoa nga.
29 E Raban a nga sunuir va nga ta suvuon mi
vodovodon tuktuk se Karisito ma buer nia suvu
vinekikin surie e Karisito.
30 Nga nga pare iou o nga suvu vinekikin, ma
ine nga ngas rongovan kong sar putu. Io, simi
rosar kes mo, enga buer nga te suvu vinekikin.

2

Mi tino vemusurie mi vienesien e Karisito

1 Sien va kenga tino meie e Karisito a vakotsie
nga, ma sien va ken tentoiv a vamada nga, ma
sien va nga mon aor kes simi Moromoruo Tamat,
ma sien va nga suvuon mi tentoiv ma mi aor
molous veie bu mei mene,
2 io, nga ta ngas vara pu ngan kong nires.
Nga ta ngas aor kes ververkis, ma nga ta ngas
totoiv ververkis, ma nga ta ngas tsatsang ngan
mi moromoruo kes ma ngan mi vienviendon kes.
3 Kian va nga ta tino ngan mi vienviendon
kakaleong ma kian va nga ta veleveleongtie nga

kesenga. Eiekesen, nga ta ngas vilikitie nga
kesenga ma nga ta ngas vodon veleongtie bu mei
mene rio nga kesenga.
4 Kian va nga ta tsana misa va ta vakalaie nga
mo, eiekesen nga ta tsana buer misa ta vakalaie
bu mei mene.
5 Mi sinavinga ta ngas kokouk malan mi
sinavien e Karisito Iesu.

6 E Karisito, eie a kokouk meie e Raban,
eiekesen a kap nga vodon va ta nga por
vangasie ken duis nia mon venvenioit
meie e Raban.
7 Eiekesen a nga tsana eie kesen va ta nga
tsorubeit mo mi ka tuvuon,
ma a nga mala petspets sien ta nga me
tsorubeit mi ka.
8 Ma i murien ta nga tsorubeit mi ka, a nga
vilikitie eie kesen
ma a nga sunurie mi miensei i popon mi
koitskoits!
9 Surie ine, e Raban a nga tsuok terie i kur nge
vogosongie simi mogomogos ian ta tsiroup
ma a nga terie sien mi as ian ta tsiroup rio
bu as kokouk.
10 Io, mi kulou kokouk gi ta so mangaran mi asan
e Iesu
nge sege pukupuku kaek i matan,
egie die i kur simi rangit ma simi kaber ma
egie buer i mendien mi kaber.
11 Ma bu mei kokouk gi ta vakokoit katsep ngan
va e Iesu Karisito eie mi Nguts,
terengien va kegi tino ta mang vasangan
man matvinavaso e Raban mi Tam.

Nga ta rar mala kaemkaem

12 Io, bu banga polopoloung, malan nga ta nga
ko tor surie iou sien o ta mon meie nga o, o ta kap
mon meie nga buer, nga ta ngas vutuir vasangan
mi vavato si kenga sar tino meie mi minangarei
ma mi mientou.
13 Simi vunan e Raban a ko tsatsang i aronga
nia tsuok voturie mi lalaron ma mi ngeisngeis
nia tsang vaotie mi sana ta resmatan.
14 Nga ta ngas tsana bu kepineits kokouk ma
kian va nga ta nama palan o, vetei nge nama,
15 terengien va nga ta mang vara tuktuk nge
nga kesenga va kenga tino ta kap suvuon ka
kepineits va gi ta oge nga ngan ma kenga tino
tate tsorubeit melemelen. Nga ta ngas tsana ine
simi vunan enga bu natuon e Raban ese nga ta
tino i aron ine bu ra ian mi kulou gi ta ko tino
ngan mi sinavei vilvilguo ma mi sinavei tsokor.
Ma nga ta rar mala kaemkaem simi mangmagoso
enaenamon.
16 Nga ta ngas por vangvangasie mi namani
tino terengien va o ta mang resmata nga simi
ra va e Karisito ta muerengei, simi vunan o kap
nga soer nge biroik tuvuon.
17 Kenga tsientsang simi vodovodon tuktuk
simi Nguts a malan mi tienebeir ni varam.
Misasien va mi daroung ta tamasoei i popon ine
mi tienebeir ni varam malan mi tienebeir dangi
vain, o ta res ma o lalaron va enga kokouk buer
nga ta res.
18 Ma enga buer nga ta ngas aor kalei nge res
meie iou.

E Timote ma e Epaprotito

19 Sien va mi Nguts e Iesu ta sunuir, o vodon
va i aron ine ba ra, o ta ba turan e Timote rakot
senga, terengien va o ta mang res sien va o ta
rongomie ka nama surie kenga tino.
20 Kap ka banga ka mene a mon meie iou a
malan e Timote ese ta ko tovie nga tuktuk.
21 Bu mei mene kokouk gi ko lalaro vemusurie
kegi sar lalaron mo, kap va ken lalaron e Iesu.
22 Eiekesen e Timote a nga vara tuktuk ngan
eie kesen va eie a sogove nia tsana bu suada
tsientsang sien ta nga kulie iou nia velelebe mi
Banga Vinavatei malan mi natu madar ta tuir
pats meie e taman.
23 Io, o vodon va o ta ba turan rakot senga ian
simi ra ngas te va o tate katsep simi sa va ta
tsorubeit seou.
24 Ma o vodon tuktuk va mi Nguts ta sunuir va
eou buer ngas te o ta ba so vorota nga.

25 Eiekesen o vodon va o ta ngas turan e
kasiung, e Epaprotito, muerengei rakot senga.
Eie e turoung ka ni tsientsang ma e turoung ka ni
minakiur, ma buer eie kenga ka ni sosoer. Nga
te nga turan nia me kulie iou si kong sar pinat.
26 Eie a lalaron beitsak nia ra pare nga kokouk
ma a vodovodon palan buer simi vunan nga te
nga vakierngie va a nga morouk.
27 A tuktuk, a nga morouk beitsak ma a nga
vatvatta mesei, eiekesen e Raban a nga vasangan
ken aor molous sien ma seou buer terengien va
mi aor tsak leong ta kap mang nga monongie iou.
28 Io, surie ine, o lalaron beitsak nia turan e
Epaprotito muerengei rakot senga. Enga buer

nga ta res nia so pare, ma o ta kap ba buer
vodovodon palan surie.
29 Nga ta ngas suguo ngan mi nires leong simi
vunan eie simi Nguts, ma nga ta ngas vasangan
kenga minangarei sibu mei malan eie,
30 simi vunan a te nga vatvatta mesei surie ken
tsientsang e Karisito, ma a nga terie ken tino nia
kulie iou sibu tsientsang ian nga ta kap nga oit
nia tsana seou.

3

Mi petsuon mi Tino

1 Bu kasiung, ine kong nama vekvekitip. Nga ta
ngas resmatan mi Nguts! A kap man ka vientso
seou nia vavataor te buer senga, ma o tsana ine
nian manga kalekalei.
2 Nga ta ngas nenei kalei ian sibu kopuen.
Nga ta ngas nenei kalei simi kulou gi ta tsana
mi sinavei tsokor. Nga ta ngas nenei kalei
simi kulou gi ta tsana mi vinavaroup ngan mi
vienviendon mene,
3 surie egiet giet te nga suvuon mi vinavaroup
tuktuk simi vienviendon duis. Giet rangarie e
Raban ngan mi Morumoruan ma giet puongan e
Karisito Iesu ma giet kap vakam ngan mi pirpir.
4 A tuktuk eou keseung o suvuon bu vunan va
o ta vakam ngan mi pirpir.
Sien va ka mei mene a suvuon ka vunan nia
vakam ngan mi pirpir, eou o suvuon a palan rio
segie.
5 O nga suvuon mi vinavaroup i murien bu
ra mi napaririem pouts tour e kinoung ta nga
kava eou, ma eou mi kangi Israel simi matabu

Beniamin, eou mi Iburu tuktuk. Ma eou mi
Parisaio surie o vemusurie vititirie bu vinuor se
Moses.
6 O nga ngeisngeis nia tsana ken tsientsang
e Raban, io, o nga solongenge nge vikikinie mi
kulou vodovodon tuktuk se Karisito. Ma eou mi
ka duis simi sinavei ni vemusurie bu Vinuor se
Moses ma kap ka bienebeir a mon seou.

7 Eiekesen bu sana kepineits o ta nga vodon va
a nga potokivout, ine, o vodon va ine bu kepineits
a sasavoir mo surie mi sana e Karisito ta nga
tsana.
8 I popon ian, o vodon va bu kepineits kokouk
gi sasavoir simi vunan mi teletelekirei surie
Karisito Iesu mong Nguts a tsiroup rio bu
kepineits kokouk. Io, o tsupuk rivie bu kepiniets
kokouk nge vodon va egie bu biror terengien va
o ta mang suvuon e Karisito,
9 ma o ta mang tsok seie. O kap oit nia suvuon
mi tino duis meie e Raban ngan mi sinavei nia
vemusurie bu vinuor se Moses eiekesen ngan mi
vodovodon tuktuk se Karisito mo. E Raban a nga
tor va o ta tino duis meie kong vodovodon tuktuk
se Karisito.
10 O lalaro telekiran e Karisito ma mi ngeis-
ngeis ian ta nga vatoa simi miensei. Ma o lalaro
suvuon mi vinekikin nge maet malan ta nga
suvuon,
11 terengien va o ta mang suvuon mi tino
mumuerengei simi miensei.

Mi sinoer ngeisngeis rakot simi votovoto

12 O kap vokokotie ine bu kepineits kokouk va
o te tsang vaotie gie o, o te tsorubeit kalei oit,

eiekesen o nga vengeis nia vaotie misa e Karisito
Iesu ta nga vile iou nia suvuon.
13 Bu kasiung, o kap vodon va o te tsang vaotie
ine, eiekesen o te suvuon mo mi vienviendon kes.
O vodon terie i muriung bu kepineits ian o ta nga
ko tsana ma o soer surie ian bu kepineits gi ta
mon i muo seou.
14 O vengeis nia soer beit simi votovoto nia
suvuon mi voirvoir. E Raban a vile iou nia so
suvuon ine mi voirvoir die i kur surie mi sana e
Karisito Iesu ta nga tsana.

15 Egiet ese giet tate komois simi vodovodon
tuktuk se Karisito, giet ta ngas tuir kouk surie
ine mi rosar. Eiekesen sien va ka mene senga, a
suvuon ka vienviendon ta kekineits sorvekenan
ine, e Raban ta puek vasangan senga buer.
16 Giet ta ngas tino mo ian simi rosar giet tate
nga muna vemusurie.

17 Bu kasiung, nga ta ngas vemusurie mi vini-
siung nge deng surie gie ese gi ta tino vemusurie
mi rosar gei tate nga vasangan senga.
18 O nga ko pengan senga muomuo ma ine o
te buer pengan senga meie kong dunutina va
palan segie gi matakorot ngan man koitskoits e
Karisito.
19 Man votovoto kegi tino, mi tsienakor. Bu
kititagie arie magi raban, ma gi vakam ngan bu
kepineits nia mangmangarien, ma gi vodonomie
mo bu kepineits simi kaber.
20 Eiekesen egiet, egiet mi kuoluon mi enamon
die i kur simi rangit, ma giet vor ve rorrois ngan
mi nires surie mi Ka ni Vavato kovuni en. Magiet
Nguts e Iesu Karisito,

21 a suvu ngeisngeis ian ta oit nia tsana bu
kepineits kokouk va gi ta tor surie, ma ta vovoruo
ine mi piripirigiet ian va ta oiv, rakot sibu pirpir
malan seie ian ta nga suvu matvinavaso.

4

1 Io, bu banga kasiung, o tovie nga nge lalaron
beitsak nia pare nga surie o resmata nga ma enga
bu vuovan kong tsientsang. Nga ta ngas tino
tuktuk simi Nguts, bu banga polopoloung!

Mi sinavien mi kulou vurise tino

2 O nongie ngado ba vevien e Iuodia ma e
Suduke va ngado ta aor kes simi vunan engado
simi Nguts.
3 Io, Sutsuge, evoi e turoung ka ni tsientsang
tuktuk, o nongie no buer va e ta kulie guor
ine ba vevien. Guor nga baser palapalan meie
iou simi tsientsang nia vavatei ngan mi Banga
Vinavatei. Guor nga ko tsatsang meie e Klemen
ma bu turoung ka ni tsientsang mene buer ese
bu asagie ta mon simi pakapaka rorou ni tino.
4 Nga ta ngas resmatan mi Nguts sibu ra bu ra.
O ta buer pevien, nga ta ngas res!
5 Nga ta ngas ve kalei nge nga i matan mi kulou.
Mi Nguts a te vatavatat.
6 Kian va nga ta vodovodon palan surie ka
kepineits eiekesen sibu suasuada baitutuir, nga
ta ngas no ngan mi tietienengei. Ma si kenga sar
nono, nga ta ngas teir vasangan kenga lalaron se
Raban.
7 Io, ken molu e Raban ian ta tsiroup simi
teletelekirei simi kulou, ta tuir karie bu aronga

ma bu vinavinadodonga simi vunan enga se
Karisito Iesu.
8 Ine kong nama vekvekitip, bu kasiung, mi
sana ta tuktuk, mi sana ta vabatie mi sinavei ni
minangarei, mi sana ta duis, mi sana ta meleme-
len, mi sana ta mata tietienengei, mi sana ta
vabatie mi banga as, sien va kavo kepineits
ta kalei beitsak o, ta kalei oit nia vabatie mi
tietienengei, vodon surie ine bu kepineits.
9 Ma misa nga tate tovtov ngan nge suvuon
ma misa nga tate rongomie nge pare seou, nga
ta pupua ine bu kepineits, ma e Raban nian mi
molu ta mon meie nga.

Mi ni vuot kalei surie mi tienebeir

10 O res beitsak surie mi sana mi Nguts ta nga
tsana, simi vunan enga buer nga vasangan kenga
vienviendon nemei seou. A tuktuk, o telekiran va
nga nga vodonomie iou oit nevere eiekesen nga
kap nga suvuon ka kientsep nia vasangan kenga
vienviendon.
11 O kap vokokotie ine simi vunan o suvu pinat.
O nga varatsangie iou nia res mo simi sana ta
betingie iou sibu suasuada baitutuir.
12 A te dada seou vasa o ta tino ven sien o
ta suvu pinat o, sien o ta suvuram. I aron bu
suasuada baitutuir, a te dada seou vasa o ta tino
ven sien va o ta ti o, o ta vitor, ma a te dada seou
vasa o ta tino ven sien o ta suv o, o ta pinat.
13 O oit nia tsana bu kepineits kokouk simi
vunan e Karisito a vangasie iou.
14 Eiekesen enga nga nga tsatsang kalei nia sor
kulie iou sien o ta nga suvu vinekikin.

15 Enga bu Pilippoi nga telekiran va enga mo
nga nga kulie iou nia vaotie kong sar pinat ngan
mi lakep sien o ta nga me vavatei ngan mi Banga
Vinavatei senga nge sorvekenan i Makedonia. A
kap ka vona rengeir mene a nga kulie iou ine
simi sinavei.
16 Sien o ta nga mon i Tesalonika, siba keip-
kepide ra mene, enga mo, nga nga vuruve terie
seou bu tienebeir nia vaotie kong sar pinat.
17 O vokokotie ine, simi vunan o lalaron va
nga ta suvu vavatamaes surie kenga sar banga
sinavei, a kap va o pinat surie ka tienebeir kuvu
senga.
18 Io, o te nga suvuon bu kepineits kokouk nia
vaotie kong sar pinat. Ma o kap ba buer pinat
surie ka kepineits, simi vunan o te nga tserie
bu tienebeir kovuni senga i riman e Epaprotito.
Ine bu tienebeir egie bu banga tienebeir ta sien
mirimirir ma bu tienebeir ni varam ian ta duis
nge varese e Raban.
19 Ma kong Raban ta vaotie kenga sar pinat
kokouk ngan bu banga sinsuv kuvu se Karisito
Iesu!
20 Mi matvinavaso ta rakot si magiet Raban, mi
Tam ma ta mon sibu ra bu ra. Amen.

Mi ni vuot kalei vekvekitip

21 O terie kong vuot kalei rakot senga mi
kuoluon e Karisito Iesu. Bu kasiung gi ta mon
meie iou en ne, gi terie buer kegi ni vuot kalei
rakot senga.
22 Mi kuoluon e Raban gi terie kegi ni vuot kalei
rakot senga. Ine mi ni vuot kalei a potokivout

simi vunan a kuvu buer segie ese gi ta tsatsang
si ken vanuo e Kaesar.
23 Ken tentoiv mi Nguts Iesu Karisito ta mon
sibu morumoruanga. Amen.

Mi Namani Tino

The New Testament in the Mandara language of New Ireland Province of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Mandara long Niugini

Copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators

Language: Mandara

Translation by: Mandara Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 13 Dec 2023
1ad42eca-167e-5607-b13a-e01c001050d9